

Handläggare: Inger Outzen
Telefon: 08-508 10 053

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
Sammanträde 2012-06-14

Svar på remiss om förslag till Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på remiss om förslag på Trygghets och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016

Göran Månsson
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Östermalms stadsdelsnämnd har av finansroteln tillsänts en remiss gällande förslag till nytt Trygghets – och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016. Remisstiden sträcker sig till den 22 juni 2012. Programmet har utarbetats inom stadsledningskontoret och det omfattar samtliga nämnder och bolag. Stadsledningskontoret (SLK) föreslår att Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016 ersätter Säkerhetsprogram för Stockholms stad 2009-2012.

Staden har genom åren förbättrat förmåga och uthållighet för att tillsammans med andra myndigheter och näringsliv förebygga och även kunna hantera oönskade händelser. Det föreslagna Trygghets- och säkerhetsprogrammet omfattar såväl vardagssäkerhet som oönskade- och extraordinära händelser. Utgångspunkt för förslaget är kommunfullmäktiges mål om att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.

Programmet ger en översikt över det ansvar av Stockholms stads nämnder och bolag förväntas leva upp till. För att stärka den upplevda trygghetskänslan och beredskapen för det oväntade ska det förebyggande arbetet stå i fokus.

Målet för stadens utveckling av trygghet och säkerhet syftar till att värna stockholmarnas liv och hälsa samt de grundläggande värden och funktioner som staden är satt att ansvara för. Det är staden, det vill säga nämnderna och bolagen, som ska skapa förutsättningar för ett robust Stockholm – ett Stockholm i världsklass.

Trygghets- och säkerhetsprogrammet är av övergripande karaktär. För att programmets innehåll ska bli konkret finns det riktlinjer. Genom dessa kan anpassningar ske om förutsättningar och krav ändras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsdeldirektörens stab i samråd med övriga avdelningar och enheterna kansli, ekonomi och personal.

Bakgrund

Stadsledningskontoret har sedan 2007 systematiskt arbetat för att utveckla det strategiska och det lokala säkerhetsarbetet i staden. Kommunfullmäktige antog Säkerhetsprogram för Stockholms stad 2009-2012 och efter ett remissförfarande. Östermalms stadsdelsnämnd svarade på den remiss 2009-06-11. SLK har tagit nu fram ett förslag till Trygghets- och säkerhetsprogram över åren 2013-2016. Trygghets- och säkerhetsarbetet leds av kommunstyrelsen och kommer att vara stadsövergripande.

Ärendet

Stockholm har en stark tillväxt och beräknas vara en miljonstad år 2023. Detta kräver insatser för att staden även framöver ska upplevas som en trygg och säker stad. Samhället är sårbart, allvarliga epidemier, terrorhot, omfattande elavbrott och kollapsande IT-system är exempel på händelser som staden måste försöka förhindra, men också kunna hantera om någonting inträffar. Detta ställer höga krav på samordning och samverkan vid oönskade händelser, både inom staden och med berörda aktörer på samtliga nivåer.

Förslaget till Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016 omfattar stadens samtliga nämnder och bolag, och ger en översikt över det ansvar Stockholms stads nämnder och bolag förväntas leva upp till.

Enligt SLK kan programmet ses ur tre olika perspektiv. Det individuella perspektivet syftar till att beskriva hur staden arbetar med att skapa trygghet och

säkerhet för boende, företagare och besökare. Verksamhetsperspektivet avser de specifika krav och förväntningar stadens egna verksamheter ska leva upp till. Leverantörsperspektivet avser de specifika krav och förväntningar som ställs på leverantörer till stadens egna verksamheter.

Programmet tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges inriktningsmål om att ”Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad, för boende, företagande och besök”. Inriktningsmålet innebär för stadens trygghets- och säkerhetsarbete:

- att rädslan för att utsättas för oönskade händelser ska minimeras
- att det skapas tillit till institutioner och människor
- att människa miljö och egendom värnas
- att samhällets funktionalitet även vid oönskade händelser stärks
- att förmågan att upprätthålla grundläggande värden, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter stärks

För att stärka den upplevda trygghetskänslan och faktisk beredskap för det oväntade ska det förebyggande arbetet stå i fokus. I programmet framgår att stadens nämnder och bolag ska arbeta systematiskt och koordinerat med trygghets- och säkerhetsfrämjande insatser. Nämnderna och bolagen ska kunna hindra eller lindra konsekvenser av oönskade händelser för boende, företagare och besökare i Stockholms stad. Härutöver ska nämnderna och bolagen kunna upprätthålla verksamhetens prioriterade åtaganden, det vill säga de verksamheter som måste kunna fungera för att undvika oacceptabla konsekvenser för människa, miljö och egendom.

Sårbarheter kan inte helt förebyggas eller byggas bort, därför ska staden ha en god beredskap och krishanteringsförmåga. Målet för stadens utveckling av tryggheten och säkerheten syftar att värna stockholmarnas liv och hälsa samt de grundläggande värden och funktioner som staden är satt att ansvara för.

Ansvar för genomförandet av Trygghets- och säkerhetsprogrammet åvilar samtliga stadens nämnder och bolag. Programmets genomförande och uppföljning sker i stadens system för integrerad ledning och styrning, förkortat ILS. Programmets stadsövergripande karaktär understryks genom att samtliga nämnder och bolag förväntas konkretisera och omsätta programmet till den egna verksamhetens uppdrag och inriktning. Uppföljningen av programmet sker i enlighet med budgetprocessens avstämningar, tertialrapporter och årsredovisning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslaget till Trygghets- och säkerhetsprogram är ett övergripande principprogram och som sådant är det väl genomarbetat, målsättningen med vad säkerhetsarbetet ska leda till är klart uttryckt. Ansvar och roller i stadens egna verksamheter är tydliga. Det är bra att programmet betonar det förebyggande arbetet.

I Stadsledningskontorets (SLK) tjänsteutlåtande anges att programmet kan ses ur tre olika perspektiv. Det individuella perspektivet som syftar till att beskriva hur staden arbetar med att skapa trygghet och säkerhet för boende, företagare och besökare. Vidare verksamhetsperspektivet som avser de specifika krav och förväntningar stadens egna verksamheter ska leva upp till, samt leverantörsperspektivet som avser de specifika krav och förväntningar som ställs på leverantörer till stadens egna verksamheter. Dessa tre perspektiv är dock inte explicita i programmet, utan får läsas mellan raderna.

I förslaget till Trygghets- och säkerhetsprogram anges inte alls på vilket sätt staden ska ställa krav på den allt större skaran leverantörer. Förvaltningen anser det vara oklart hur programmet är tänkt att påverka säkerhetsarbete och krisberedskap hos entreprenörerna, och inte minst hur robustheten hos dem ska bedömas. Detta måste göras tydligare. Staden bör beskriva vilka säkerhetskrav som ska ställas på entreprenörer som utför tjänster enligt avtal, och markera i programmet att dessa krav alltid ska inarbetas i förfrågningsunderlag vid upphandlingar.

Kraven på entreprenörens egen beredskap kan förstärkas i förhållande till hur de uttrycks i aktuella avtal efter centralt genomförda upphandlingar, exempelvis för vård- och omsorgsboenden. Vanliga skrivningar är att ”boenden för vård- och omsorgsboenden ingår i de förvaltande stadsdelsnämndernas beredskapsplaner, vilket innebär att dess lokaler kan komma att användas som mottagningsplats i händelse av katastrof”, och att ”entreprenören enligt lag om skydd mot olyckor ska svara för systematiskt brandskyddsarbete”. Det sägs även att entreprenören av förvaltande nämnd ska delges - och följa - de anvisningar och riktlinjer som efter hand utfärdas och är relevanta för denna typ av verksamhet, vilket i och för sig ger utrymme för nya direktiv.

Staden bör emellertid vara tydligare och exempelvis understryka att entreprenörer ska genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, samt rapportera dem till staden. Vidare att de företrädesvis ges behörighet till och använder stadens incidenthanteringssystem RISK, eller i andra hand har en egen incidentrapportering som utan hinder kan synkroniseras med stadens. Om detta inte görs, riskerar stora delar av en väsentlig punkt i Trygghets- och säkerhetsprogrammet att falla, nämligen att ”Nämnder och bolag ska rapportera och analysera skador och incidenter i Stockholms stads incidenthanteringssystem”.

Övergripande analyser av skador och incidenter skulle därmed inte bli heltäckande.

Med tanke på hur sårbara nämnder och bolags prioriterade åtaganden är med anledning av det stora beroendet av informationsteknik och digitala media anser förvaltningen att Trygghets- och säkerhetsprogrammet mer uttryckligt bör hänvisa till stadens riktlinjer för informationssäkerhet. Skrivningen i avsnitt 3” Vi arbetar proaktivt” under rubriken ”Informationshantering” är alldeles för tunn.

Uppföljning av säkerhetsarbetet skall ske inom ramen för Stadens system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi (ILS). Indikatorer har tagits fram för ändamålet. Det är av stor vikt att indikatorer utarbetas och formuleras på ett sådant sätt att värden lätt kan tas fram och att de verkligen mäter måluppfyllelse, det vill säga att de säger något om hur säkerhetsarbetet har bedrivits. Förvaltningen anser inte att hittillsvarande indikatorer uppfyllt det kravet, utan de behöver utvecklas.

Bilagor

1. Remiss från finansroteln
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Dnr 307-643/2012
3. Förslag till Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholms stad 2013-2016
Dnr 307-643-2012